

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 253

CLEVELAND, OHIO, SATURDAY MORNING, OCTOBER 27TH, 1934.

LETÓ XXXVI.—VOL. XXXVI.

Bogati Californijčani vabi
ljeni v druge države, če
bo Sinclair izvoljen

San Francisco, 26. oktobra. Ne samo California, pač pa tudi državi Nevada in Florida se zanimati za izvolitev Upton Sinclairja prihodnjim governerjem države Californije. Sinclair je izjavil, da če bo izvoljen governerjem bo odpravil revščino v Californiji. Kapitalisti so na to podali izjavilo, da če bo Sinclair izvoljen, da bodo bežali iz Californije in vzel s seboj kapital. Zadnji teden je več lastnikov ogromnih filmskih podjetij izjavilo, da v slučaju izvolitev Sinclairja bodo prisiljeni umakniti se iz države in začeti industrijo kje drugje. In governer države Florida je bil takoj na mestu ter je ponudil Florido za bodoče središče filmske industrije. Governer Floride pravi, da tam sije solnce bolj žarko, da je besek ob morskih obalah bolj mehak in ocean bolj azurno moder kot v Californiji. Toda Californijčani so na to odgovorili, da Florida nima gorovja, niti puščav, kjer raste kaktus, toda floridski governer je nemudoma odgovoril, da ima Florida svoje "Everglades" in krokodile, na katerih California čuti bridko domanjkanje. Kakšna romantična v filmih, ko bi reševali dekleta pred krokodili! Obenem se je na oglasil tudi governer države Nevada, ki vabi bogatine Californije v svojo državo. Rekel je: "V naši državi ni davkov na dedščine, ne davkov na korporacije in delnice, ne državnega dohodninskega davka, nobenih nadležnih postav. Nadalje je nekaj verižna korporacija pripravljena preseliti svoj zapadni stan iz Californije v Nevado, takoj ko bo Sinclair izvoljen. Sinclair v vseh svojih govorih označuje 'beg kapitala iz Californije' kot zarotniški načrt nasprotnik, da ustvarijo paniko med prebivalstvom."

Bančni asesmenti

Vsi delničarji bivše zamrzelne Union Trust banke v Clevelandu so dobili obvestilo, da ne plačujejo dvojne obveznosti svojega kapitala, kar je to odredil državni direktor bank Fulton. Odvetniki trdijo, da Fulton ni imel te pravice. Pred najvišjo sodnijo Zed. držav se nahaja sedaj obtožba, in trdi se, da bo sodnija odločila, da se asesmenti plačajo posebnemu receieverju, katerega imenuje sodnija. Tozadovno se bo v kratkem prišlo do jasnosti.

Nov most

Kontrakti za zgradbo novega Lorraine mostu preko Rocky River reke bodo oddani 16. novembra. Delo se bo začelo takoj kar hitro bo kontrakt podpisani. Novi most bo veljal \$600,000 in bo zgrajen po najbolj modernih vzorev. Približno 200 ljudi bo dobilo delo.

Sodnik Piekarski

Iz Pittsburgha je došpel v Cleveland znateni Poljak, sodnik Piekarski, daleč znan po vsej Ameriki po svojem razumu in razsodnosti. Bil je na vzoč, ko so Poljaki posvetili svoj Kulturni vrt v Clevelandu.

Slov. radio program

Na slovenski radio uri v nedeljo bosta nastopili znani slovenski pevki, Molly in Josie Martinčič, ki nam bosta zapeli nekaj mičnih pesmi. Za godbo bo pa skrbel John Brancel.

Ivan Poderžaj je bil od newyorške porote obtožen mnogoženstva

Dr. Condon prizna, da je plačal Hauptmannu kravji denar za otroka

New York, 26. oktobra. Velika porota v tem mestu je včeraj ponovno obtožila bivšega jugoslovanskega stotnika Ivana Poderžaja mnogoženstva. Poderžaj se danes še vedno nahaja v dunajskih zaporih. Obtožba radi mnogoženstva je bila izdana na podlagi poroke Poderžaja z dne 4. decembra, 1933, z Miss Agnes Tufverson. Poroka se je izvršila v New Yorku. Meseca avgusta je bil Poderžaj od iste porote obtožen krive prisegi, ker je pri izdaji poročne licence v New Yorku prisegel, da je neporočen, dase si je pozneje dognalo, da je imel že dve ženi. Toda ker avstrijska postava ne dovoljuje izročitve osebe tuji državi radi krive prisegi, je velika porota obtožila sedaj Poderžaja radi poligamije in se pričakuje sedaj, da bo dunajska policija Poderžaja izročila oblastem v New Yorku. Državni pravnik v New Yorku je trdil in prinesel dokaze, da je bil Ivan Poderžaj 4. decembra, 1933, ko se je poročil z Miss Tufverson, že poročen in sicer z neko Margarito Farrand, katero je poročil v Londonu marca meseca, 1933. Avstrijske oblasti so izjavile, da bodo, izročile Poderžaja newyorškim oblastem na podlagi obtožbe mnogoženstva.

Starodavna francoska gijotina prodana

Paris, 27. oktobra. Na javni dražbi je bila prodana včeraj starodavna francoska gijotina, ki je "poslovana" tekom francoske revolucije. Ta gijotina je nad 1000 francoskim plemenitatem odsekala glavo. Gijotina je bila prodana na javni dražbi za 30,000 frankov, to je, \$1890. Kupil jo je neki gostilničar v Toursu in jo bo razstavil pred svojimi prostori, da ustvari zanimanje mimočočih.

Sinočni shod

Shod, katerega je sinoči sklical Wm. J. Kennick v S. N. Domu, je bil precej slabo obiskan. Raje manj kot več od 200 ljudi je bilo navzočih. In pri tem je bilo precej zastopnikov drugih narodnosti. Na shodu je govoril, menda kot glavni govornik, gresman Martin L. Sweeney. Sploh je bil to Sweeneyev shod, ker njegovih napisov se je največ opazilo v dvorani. Mr. Sweeney je povdral v svojem govoru, kako je vedno držal z Rooseveltom in z njim sodeloval. In sleherni govornik je povdral samo Roosevelta. O sebi ni nihče imel kaj povedati. Sweeney je bil zelo miren in dostojen v svojem govoru. Naj omenimo še, da se vrši pravi politični shod pravega slovenskega demokratskega kluba 23. varde na predvečer volitev, v pondeljek, 5. novembra, v Slovenskem Narodnem Domu. Za 23. vardo se je vršil sinoči politični shod v Hodge šoli na 74. cesti. Auditorij šole je bil nabito poln.

Madžari za McMasta

Madžarska politična Liga, ki šteje 200 članov, je odglasovala, da bo svetovala svojim članom, da glasujejo za McMasta kot za prihodnjega šefira.

Na konvenciji

Med 15,000 učiteljicami, ki se nahajajo te dni v Clevelandu na konvenciji je tudi naša slovenska učiteljica Miss Vera Cannon, 1058 E. 72nd St.

Naše prireditve

Več večjih in manjših prireditv bomo imeli v soboto in v nedeljo v Clevelandu. Med drugimi omenimo slednje:

V soboto, zabava društva Slovenski Dom, št. 6 SDZ v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

V soboto, 27. oktobra, društvo Katoliških Borstnarjev, št. 1640 priredi zabavni večer v Plevnikovih prostorih na 152.

V soboto, 27. oktobra, društvo Kristusa Kralja št. 226 K. S. K., priredi fino domačo veselico v Knausovi dvorani.

V soboto, 27. oktobra, ženski odsek Slovenske Zadržne Zveze priredi zabavni večer v Slovenskem domu na Holmes Ave.

V nedeljo, 28. oktobra, Slovenska Narodna Čitalnica ima telovadbo (Sokoli) in igro ter ples v S. N. Domu. Pričetek ob 3. popoldne.

V nedeljo, 28. oktobra, društvo Eastern Stars, št. 51 SDZ, ima veliko domačo veselico v Slovenskem Domu na Holmes Ave.

Dovolj in različne zabave za vse ljudi, ki želijo pred prihodom sv. Martina se dobro in pošteno zabavati.

— o —

Amerikanka žena dvora nega maršala v Belgradu

Belgrad, 26. oktobra. Slavko Gručić, bivši jugoslovanski poslanik v Washingtonu, je bil pravkar imenovan za dvornega maršala na jugoslovanskem kraljevem dvoru. Maršal Gručić je poročen z Amerikanko, bivšo Miss Mabel Dunlap iz Clarksburga, W. Va. Soprga dr. Gručića se je izjavila, da bo storila vse v svoji moći, da prepreči intrige v kraljevi palaci. "Ju-

goslovanski problem danes," se je izjavila Mrs. Gručić, "je skoraj enak problem, ki so ga imeli Zedinjene države po civilni vojni. Tudi v ameriški civilni vojni je stal sin očetu nasproti in brat bratu, ali končno je prišlo do najlepše sloge med ameriškim narodom."

— o —

Radiodarni ljudje

Herbert S. Duffy, demokratični kandidat za generalnega državnega pravnika v državi Ohio, je očital sedanju republikanskemu državnemu pravniku, Brickerju, da je bil silno radiodaren, ko je svojim pristašem-odvetnikom delil "nagrade" za "nadzorovanje" zamrzelih posojilnic. Tako se je Duffy izjavil, da je bil Rees G. Davis, načelnik republikanske stranke v Cuyahoga county, \$18,551.24, ker je pomagal likvidirati zamrzel posojilnico The Mutual Building & Loan Association. Rees Davis je delal samo pet mesecov pri likvidaciji posojilnice pa je bil do za to, na privoljenje generanega državnega pravnika na \$18,000! Precej visoke in pretirane svote so dobivali tudi drugi republikanski sateliti. Rees Davis je seveda vse zanikal in izjavil, da je bila "nagrada" precej nižja.

— o —

Vest iz domovine

Mr. Anton Glavan, 8919 St. Catherine Ave., je bil iz domovine žalostno vest, da mu je 14. oktobra umrl ljubljeni oče Frank Glavan, star 76 let, doma iz vasi Roženpil, fara Dobernič. Ranjki zavpušča ženo Ivano, tri sinove, Franca in Jožeta v starem kraju tukaj pa sina Antonia. Naj bo ranjku lahek počitek v domačem zemljil!

— o —

Laška godba

Laška fašistovska godba, katero je poslal Mussolini v Ameriko, je igrala v sredo, četrtek in petek v glasbeni dvorani mestnega avditorija, in kot poroča angleško časopisje, je bila udeležba skrajno pičla, dasi fantje sicer dobro igrajo.

* Močan potres so čutili včeraj v San Franciscu.

Roosevelt se pripravlja, da nastopi proti takojšnemu plačilu bonusa

— o —

V Estoniji bodo dobili mo-

Predsednik banke Smith in

rilci na izbero od države,

odvetnik Clyne sta dve

številki v zaporih

Reval, Estonia, 26. oktobra. Predsednik estonske republike je danes odredil obširne priprave, da se zoperstavi zahtevi vojaških veteranov, da se nemudoma izplača bonus bivšim ameriškim vojakom. Tozadevni predlog bo gotovo prišel kot eden prvih na prihodnje zasedanje kongresa. Predsednik Roosevelt se včeraj sicer ni izjavil glede glasovanja American Legion konvencije, ki je z ogromno večino zahtevala takojšnji bonus, toda zadnji teden je Roosevelt v nem svojem govoru indirektno izjavil, da bo nasprotoval do skrajnosti tej zahtevi. Roosevelt je mnenja, da bi veljalo vlogo \$2,506,000 takoj v govorini, če bi hoteli zadostiti veteranom. Predsednik bo nemudoma vetiral ako bo enak predlog sprejet v kongresu. Lansko leto je bil predlog za izplačilo bonusa dvetretinsko večino v poslanski zbornic, toda v senatu je bil poražen. V zvezni blagajni se nahaja samo \$118,000,000 za bonus, ki zapade še v 10. letih. Ako se bonus izplača, mora dovoliti kongres.

Pokojninska postava železničarjev neveljavna

Washington, 25. oktobra. —

Sodišče v District of Columbia je razsodilo, da postava, glasom

katero morajo železnice plačevati pokojnino svojim uslužbenecem, je neustavna.

Dotično postavo je predlagal kongresman Crosser iz Clevelandu. Postava je bila razveljavljena, ker se njenja dolozila tičajo oseb, ki niso zaposljene v meddržavnem prometu. To je zmaga za železnice, toda vlada sama bo zadevo spravila pred najvišjo sodnijo.

— o —

Pridržan denar

Odvetnik Wm. P. Clyne je bil včeraj odpeljan v zapore v Columbusu.

Dan prej je pa probatni sodnik Brewer odredil, da se zapečati denar, katerega ima odvetnik Clyne v varnostni shrambi v Society for Savings banki. Clyne je namreč obdelan, da je na nepošten način vodil administracijo raznih zapuščin, in dokler se ta zadeva ne spravi v red, se Clyne ne more dotakniti svojega denarja v varnostni shrambi na banki.

— o —

Lačni republikanci

Nocjo večer se bodo lačni republikanski mestni uslužbenici lahko nasitili. Župan Davis jim je zapovedal, da so morali prodajati vstopnine k nekaki predstavi v mestni dvorani, ki se vrši nočjo večer, v resnici je pa vsa stvar političnega značaja. Iz skupišča prodanih vstopnic je župan Davis naročil 45,000 vinarie, 15 sodov kislega jelja in 1000 hlebov kruha. To bo dal nocoj večer oče župan svojim uslužbenecem za večerjo v mestni dvorani. Hot dog!

— o —

Nov vremenski prerok

Boje se mrzlega vremena tudi letosne zime v Clevelandu, kajti dobili smo novega vremenskega preroka, ki je prišel v Cleveland direktno iz Alaskе, kjer je bil 11 let vladni vremenski prerok. Njegovo ime je Ralph C. Mize. Mogoče bo pa dober v poletju in nam bo vedno prerokoval hladno vreme!

— o —

County dobi denar

Kot naznanja državni pravnik bo Guardian banka, ki je sedaj zaprta, v kratkem plačala okrajni blagajni \$2,500,000, katerega vstopnine je zamrznjena v dotedčni banki. Pogajanja med Cuyahoga okrajem in med likvidatorjem banko so uspela toliko, da bo RFC posodila Guardian banki dočiščno sveto.

— o —

Ti klobuki!

Zadnjo nedeljo je bil zamenjan moški klobuk v dvorani sv. Kristine. Kdor ga je vzel naj ga vrne na 20974 Miller Ave.

— o —

Poročno dovoljenje

Poročno dovoljenje sta dobila Mr. Ludwig Pintar, 439 E. 152nd St. in Miss Mae Muluch, 8606 McComb Ave. Bilo srečno!

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio

Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po raznačilcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00 Za Evropo, celo leto \$8.00. Posamezna številka 3 centa

SUBSCRIPTION RATES:

U. S. and Canada \$5.50 per year; Cleveland by mail \$7.00 per year
U. S. and Canada \$3.00 6 months; Cleveland by mail \$3.50 for 6 months
Cleveland and Euclid by carriers \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months
Single copies 3 cents. European subscription \$8.00 per year

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83

No. 253, Sat., Oct. 27, 1934

Tesla primerja Aleksandra z Lincolnom

Predsednik Roosevelt je prvi izmed vseh vladarjev sveta, ki so poslali iskreno sožalno brzojavko jugoslovanski kraljici-vdovi radi ostudnega umora jugoslovanskega kralja. Brzojavka predsednika je bila tako čuteče sestavljena in je govorila o številnih vrlinah in krepotih ter pogumu jugoslovanskega vladarja Aleksandra ob priliki umora, da se je videlo, da je Roosevelt osebno brzojavil in počastil spomin ubitega, obenem pa strašno obsdil zavratne morilce.

Drugi veliki Amerikanec, ki se je ogoslil v protestu proti blatnim izizvajanjem zgubljenca Louis Adamiča, je bil ameriški poslanik v Jugoslaviji, dr. John D. Prince, ki je Aleksandra osem let osebno poznal, ker je skoro dnevno občeval z njim. Dr. Prince pravi, da je Adamič — lažnik in potvarjalec resnice, sramotilec svojega naroda.

Sedaj se je po ogoslil še tretji mož, ki ima pravico govoriti tozadnevo, in to je današnji največji znanstvenik na svetu, naš največji sorok in učenjak, dr. Nikola Tesla, ki presega celo pokojnega Edisona v ženiju. Dr. Tesla je rodom Hrvat, toda že nad 50 let vodi najbolj sloviti laboratorij za razvoj električne energije, in to v New Yorku. O tem učenjaku je razdiralka narodne edinstvo, "E" v Clevelandu napisala dne 11. julija, 1933, na prvi strani, z velikimi črkami: "Dr. Tesla je sloviti iznajitelj. Če bi kdo drugi naznani izum, s katerim se obeta za praktične slike vojno napraviti nemogočo, bi se svet smejal. Drugačen je slučaj s Teslom, kajti njegove iznajdbe spadajo med najvažnejše, kar jih beleži sodobna znanost in priznan je splošno kot starosta vseh ameriških znanstvenikov, ne le po svojih letih, temveč tudi po svojem ženiju . . ."

Ta "starosta" vseh znanstvenikov, kot ga imenuje "E," je silovito obsdil Adamič kot lažnika in narodno zgubo, in to v največjem časopisu Amerike, v nedeljski izdaji The New York Times dne 21. oktobra. Njegov članek pričujejo v angleščini, da bo tudi naša mladina znala, kako največji može častitljivo pišejo o svojem narodu, in da bo znala, da je Adamič komaj eden izmed milijonov Jugoslovanov, ki tako sramotno blati svoj narod in vlogo. Piše dr. Tesla slednje:

To the Editor of The New York Times:

Much has been said about Yugoslavia and its people, but many Americans may be under a wrong impression for political enemies and agitators have spread the idea that its inhabitants belong to different nations animated by mutual hate and held together, against their will, by a tyrannical power. The fact is that all Yugoslavs—Serbians, Slavonians, Bosnians, Herzegovinians, Dalmatians, Montenegrins, Croatians and Slovenes—are of the same race, speak the same language and have common national ideals and traditions.

At the termination of the World War, Alexander brought about a political union creating a powerful and resourceful State. This was hailed with joy by all the Slavs of the Balkans, but it took time before the people found themselves in the new conditions.

Serbs Did the Fighting

I was born in Croatia. The Croatians and Slovenes were never in a position to fight for their independence. It was the Serbians who fought the battles for freedom and the price of liberty was paid in Serbian blood. All true Croatians and Slovenes remember that gratefully. They also know that the Serbians have unequalled aptitude and experience in warfare and are best qualified to direct the forces of the country in a crisis.

Ever since united Yugoslavia came into being through Alexander's efforts, political enemies have done all they could to disrupt it by sowing seeds of discord and disseminating malicious reports. An instance of the kind is a book by Louis Adamic, "The Native's Return," which he is supposed to have written under the provisions of the Guggenheim award for literature and in which he indulges in political defamation, denunciation of the ruler of the country and promulgation of ideas as unwelcome here as in Yugoslavia.

His denunciations of the King and reflections on his character can be contemptuously passed, but one thing cannot be ignored. The book contains statements representing the great and fearless man, who has led his people in sanguinary battles, as a weakling in mortal fear of assassination, so much so that he retired every night to a different room and did not show himself until hundreds of his aides had cleared the place and made safe his appearance. This has cut deep into the heart of every loyal Yugoslav.

Dissensions Denied

Mr. Adamic is very loud in telling of the hatred and dissensions between Croatians and Slovenes and the Serbians, but recent events have disproved his statements. The countries, which according to his accounts, should be in open revolt, have shown themselves as devoted to the King as Serbs. This has been reflected in several reports of The New York Times, among which is the extraordinarily vivid and dramatic description of the obsequies.

The death of the King has shaken the country to its very foundations, but the enemies who say that it means the disruption of Yugoslavia will hope in vain, for the noble blood of the great man has only served to cement its parts

more firmly and strengthen the national structure. Alexander will live long in the memory of his people, a heroic figure of imposing stature, both the Washington and Lincoln of the Yugoslavs: like Washington an able and intrepid general who freed his country from oppression; like Lincoln a wise and patriotic leader who suffered martyrdom.

Nikola Tesla.

Tragedija v Marseilles

Ko se je nekoliko poleglo razburjenje, ki je zapropasti svet vsled tragedije, ki se je nedavno primerila v Marseillesu na Francoskem, prično prihajati na dan podrobnosti te velike jugoslovanske žaloigre. Predvsem prihaja iz Beograda poročilo, da bi si bil kralj Aleksander lahko obvaroval svoje življenje, če bi bil imel usodepolnega dne na sebi svoj varnostni telovnik, ki je bil napram krogom neprobojen.

Jugoslovanski kralj je imel dvoje takih telovnikov. Tak telovnik, ki je gosto spleten iz jeklenih verižic, je imel na sebi, ko je pred nekaj tedni obiskal bolgarskega kralja Borisa in telovnik si je mislil nadeti tudi tekmo svojega usodepolnega obiska v Franciji.

Toda ko je stopil v Marseillesu na kopno, je bil oblečen v admiralski uniformi. Preden se je kralj oblekel za odhod na kopno, si je nadel tudi omenjeni telovnik, a ko je videl, da se mu admiralska sunčna ne prilega nad telovnikom, je istega zopet spletel. In to je postal zanesljivo. Kajti z gotovostjo se more danes trditi, da če bi imel kralj na sebi ta telovnik, bi bil še danes živ, ker ga ni nobena krogla zadela v glavo, temveč v prsi. In ker bi nudil telovnik krogom dovolj odporne sile, bi bila s tem preprečena tragedija, ki je zlasti živo zadela naš jugoslovanski narod.

Podrobnosti umora samega episuje nazorno francoski časnik Piolett, polkovnik francoske jezdecke republikanske garde, ki je jezdila poleg kraljevega avtomobila. Polkovnik opisuje to takole:

"Ko je prispel kraljev avtomobil, v katerem so sedeli kralj Aleksander, minister Barthou in general Georges pred poslopnimi borze na vogalu, ulice kraljice Elizabete, sem opazil nekega, ki je pravkar pasiral nekega policista ter naglo stopil proti mojemu konju, ki je bil kraljevega avtomobila.

"Mož je v trenutku skočil na stopnico avtomobila, dočim sem jaz naglo zasukal svojega konja okoli. Toda on je storil vse s tako bliskovito naglico, da nisem mogel več preprečiti, da se ne bi zgrabil z levico za vrata avtomobila. Nato je dvakrat ali trikrat ustrelil na kralja.

"V tem trenutku sem dvignil svojo sabljo, se sklonil konju nad vrat ter dvakrat mahnil po glavi atentatorja, ki se je s krvjo oblit zgrudil na tla."

Da je imel morilec natančno zasnovan svoj načrt, je razvidno tudi po tem, ker je, ko je planil proti avtomobilu, z drugimi vred kričal: "Vive le roi!" (Živel kralj!) V tem si je atentator pridobil par dragocenih sekund, dočim so oni, katerih dolžnost je bila, kralja varovati in čuvati, za trenutek pomislili, da li imajo opraviti z atentatorjem ali kakir pjanim rojalistom.

Orožje s katerim je morilec opravil svoje smrtonosno delo, je bila velika avtomatična Mauser pištola najnovejšega tipa, ki je mogla, uprav kakor strojna puška, v neprefrganem curku izstreliti dvajset krogel. V svetih žepih je imel atentator še Walter pištolo, 150 nabojev in ročno granato. Toda tega orožja ni več potreboval. Samo s svojo težko mauserico je ubil Kralja Aleksandra.

Francoskega ministra za zunanjost zadeve, Barthou-a.

Yolando Farris.
Madame Marie Dubrec.
In ranil:

Alexander will live long in the memory of his people, a heroic figure of imposing stature, both the Washington and Lincoln of the Yugoslavs: like Washington an able and intrepid general who freed his country from oppression; like Lincoln a wise and patriotic leader who suffered martyrdom.

Nikola Tesla.

Kov o Egonu Kramerju, alias Kvaterniku, je Pospešil dejal:

"Jaz ga nisem nikoli vprašal po nobenih podatkih. Moja dolžnost je bila, da v imenu naše organizacije ubogam in izvršim dane mi ukaze. Ko sem odšel v Pariz, nisem niti najmanj vedel, kaj mi je tam storiti, in prav tako malo so vedeli moji tovariši. In četudi bi vedel, da mi je umoriti kralja, se ne bi umaknil, temveč izvršil ukaz, sicer bi bil sam ob glavo." — A. Š.

Nikola Tesla.

Francoskega generala Alfonse Josepha Georgesa.

Jugoslovanskega generala Aleksandra Dimitrijevića.

Francoskega admirala Philipa Berthelota.

Policijskoga inšpektorja Celestina Gallija.

Policista Feliksa Forestierja.

Mariusa Humberta.

Laurenta Toatero.

Madame Justine de Maver in njenega sina Feliksa.

* * *

Poročalec velikega in najbolj informiranega newyorskega dnevnika "New York Times," je posestil kraj Janko Puszta na Ogrskem, kjer je bilo torišče atentatorjev. Poročalec pravi, da je Janka Puszta majhen kralj, obstoječ sam iz petih malih poslopij, nekaj hlevov in male tovarne za izdelovanje industrijskega alkohola. Tabornič je zdaj madžarska vlada razpustila, toda lopovi, ki so se tu nahajali, so bili premehčeni v druge vasi v bližini madžarske meje. Ko je poročalec povpraševal in poizvedoval za prejšnjimi prebivalci tega kraja, je dobil od domačinov samo izogibajoče se odgovore. Poročalec pravi, da je bilo očividno, da so jim oblasti prepovedale goroviti tezave.

Toda oblasti pa so vsekakor prepovedale izdati enak ukaz vaščanom sosednjim vasi, kajti od teh je poročalec nekajko več izvedel. Ti so mu povedali, da so se "emigrantje," ki so bili v Janki Puszti, udinali tam spomlad kot poljski delavci. In dalje so vaščani izjavili, da niso nikoli slišali streljanja, pač pa da so večkrat videli one ljudi, ki so se vojaško vzbudili.

Toda oblasti pa so vsekakor prepovedale izdati enak ukaz vaščanom sosednjim vasi, kajti od teh je poročalec nekajko več izvedel. Ti so mu povedali, da so se vojaško vzbudili.

Toda oblasti pa so vsekakor prepovedale izdati enak ukaz vaščanom sosednjim vasi, kajti od teh je poročalec nekajko več izvedel. Ti so mu povedali, da so se vojaško vzbudili.

Toda oblasti pa so vsekakor prepovedale izdati enak ukaz vaščanom sosednjim vasi, kajti od teh je poročalec nekajko več izvedel. Ti so mu povedali, da so se vojaško vzbudili.

Toda oblasti pa so vsekakor prepovedale izdati enak ukaz vaščanom sosednjim vasi, kajti od teh je poročalec nekajko več izvedel. Ti so mu povedali, da so se vojaško vzbudili.

Toda oblasti pa so vsekakor prepovedale izdati enak ukaz vaščanom sosednjim vasi, kajti od teh je poročalec nekajko več izvedel. Ti so mu povedali, da so se vojaško vzbudili.

Toda oblasti pa so vsekakor prepovedale izdati enak ukaz vaščanom sosednjim vasi, kajti od teh je poročalec nekajko več izvedel. Ti so mu povedali, da so se vojaško vzbudili.

Toda oblasti pa so vsekakor prepovedale izdati enak ukaz vaščanom sosednjim vasi, kajti od teh je poročalec nekajko več izvedel. Ti so mu povedali, da so se vojaško vzbudili.

Toda oblasti pa so vsekakor prepovedale izdati enak ukaz vaščanom sosednjim vasi, kajti od teh je poročalec nekajko več izvedel. Ti so mu povedali, da so se vojaško vzbudili.

Toda oblasti pa so vsekakor prepovedale izdati enak ukaz vaščanom sosednjim vasi, kajti od teh je poročalec nekajko več izvedel. Ti so mu povedali, da so se vojaško vzbudili.

Toda oblasti pa so vsekakor prepovedale izdati enak ukaz vaščanom sosednjim vasi, kajti od teh je poročalec nekajko več izvedel. Ti so mu povedali, da so se vojaško vzbudili.

Toda oblasti pa so vsekakor prepovedale izdati enak ukaz vaščanom sosednjim vasi, kajti od teh je poročalec nekajko več izvedel. Ti so mu povedali, da so se vojaško vzbudili.

Toda oblasti pa so vsekakor prepovedale izdati enak ukaz vaščanom sosednjim vasi, kajti od teh je poročalec nekajko več izvedel. Ti so mu povedali, da so se vojaško vzbudili.

Toda oblasti pa so vsekakor prepovedale izdati enak ukaz vaščanom sosednjim vasi, kajti od teh je poročalec nekajko več izvedel. Ti so mu povedali, da so se vojaško vzbudili.

Toda oblasti pa so vsekakor prepovedale izdati enak ukaz vaščanom sosednjim vasi, kajti od teh je poročalec nekajko več izvedel. Ti so mu povedali, da so se vojaško vzbudili.

Toda oblasti pa so vsekakor prepovedale izdati enak ukaz vaščanom sosednjim vasi, kajti od teh je poročalec nekajko več izvedel. Ti so mu povedali, da so se vojaško vzbudili.

Toda oblasti pa so vsekakor prepovedale izdati enak ukaz vaščanom sosednjim vasi, kajti od teh je poročalec nekajko več izvedel. Ti so mu povedali, da so se vojaško vzbudili.

Toda oblasti pa so vsekakor prepovedale izdati enak ukaz vaščanom sosednjim vasi, kajti od teh je poročalec nekajko več izvedel. Ti so mu povedali, da so se vojaško vzbudili.

Toda oblasti pa so vsekakor prepovedale izdati enak ukaz vaščanom sosednjim vasi, kajti od teh je poročalec nekajko več izvedel. Ti so mu povedali, da so se vojaško vzbudili.

Toda oblasti pa so vsekakor prepovedale izdati enak ukaz vaščanom sosednjim vasi, kajti od teh je poročalec nekajko več izvedel. Ti so mu povedali, da so se vojaško vzbudili.

Toda oblasti pa so vsekakor prepovedale izdati enak ukaz vaščanom sosednjim vasi, kajti od teh je poročalec nekajko več izvedel. Ti so mu povedali, da so se vojaško vzbudili.

Kača

Za "A. D." prestavil M. U.

In Ilij je, kakor je prišel, udano, topo, ravnodušno, kakor poslužna, trudna žival, odšel. — Sami so neumni, ako ga imajo za tako neumnega, njega!

Kaj so vedeli? Ničesar! — Udarec s kladivom ni strel. Kamor je kladivo zadelo, tam je zdrobilo s tako gotovostjo, da ni več povratka v življenje. In bili so ljudje, ki so vedeli za njegovo puško, tisto z osmeroogljato cevijo. In bili so isti ljudje, ki so mu natančno povedeli, kako naj storiti. Potem, ko mu je s kladivom zdrobil lobanjo in ga zavlekel v goščavo, je stopil dol v skrit prepad ter tam z dina-

mitom razstrelil pripravljeno skalo. Ta strel so čuli — a udarca s kladivom ni čul nihče, nihče ga videl.

Že parkrat od tistega dne sem, ko se je to zgodilo, je bil dolj pri njej.

"Ti, jaz vem."

"Kaj veš ti?"

"Vse. A le ne boj se, jaz nikar ne izdam. Ti si storil."

"Bogami, kaj naj bi jaz storil?"

"Pojdi, pojdi, le nikar se pred menoj ne potvarjav, kakor se potvarja pred orožniki. Priznaj, potem lahko še prideš. Če pa tasiš, potem se ne prikažeš več sem. Odkritega morilca, naka, tegu se ne bojim. Bojazljivec pa se mi studi."

"Jaz ga nisem ustrelil."

"Potem pa kako drugače. Saj je vseeno. A ti si bil, le nikar ne misli, da tega ne vem."

"In če bi bil, prokleta ti majka —"

Tako tajinstveno se je zasmehala. "Zaradi mene, ker me je

pripravila na ta svet... A ono drugo ne bi bila največja nemnost, ki si jo napravil. Bil je svinja, podlež. Saj tudi drugi ne zaslužijo drugega. In končno, saj nas končno vse ubijejo: tako ali tako..."

Enkrat, ko je z izrazom nedvne nedolžnosti stopil v goščino po tobak, je strel so čuli — a udarca s kladivom ni čul nihče, nihče ga videl.

A drugič ga je ob grožnjah odpodila.

"Danes že ne, le izgini. Drugič, jutri morebiti."

"Zakaj? Pot je dolga in nevarna."

"Potem sploh ni treba, da še prideš, aki ti je predalec in prenevarno. Meniš, da jaz mnogo vprašujem za to?"

"Nu, torej..."

"Kaj torej, ti norec? ... Tedaj je bilo pač tedaj. A danes je danes in danes ne bo nič."

Zaplula mu je kri, za grlo ga te stisnilo, roka se mu je skrčila v pest.

"Ali pričakuješ koga drugega... lovca?"

"Kaj tebe to briga? Lovec nima še nikogar na vesti. Ti nisi tak, da bi lahko kaj zahteval od mene, veš?"

"Jaz nisem ničesar —"

"Ako mi se enkrat tako prideš, potem se le poberi za vedeno!"

"Jaz nisem ničesar priznal."

"Ne, ničesar — samo v isti senci, ko govorиш o nevarni poti. In meni tudi ni treba praviti. Ti si storil — kdo drugi bi? On je to zasluzil, saj je bil podlež, slabši od sto morilcev. Si že pravega zadel. Ti nisem radi tega nehvaležna in te ne bom izdala, a ti bodi zato lepo ponižen in vesel. Ne vprašujem, kako si storil in kam si ga zavlekel, kakor bi te druga, zato da te potem izda. A pazi se, da se tebi ne zgodi ravno tako in zato pojdi."

Molčal je. Dolgo je stal ob vrbah ob potoku v soparni noči, gledal temno hišo, gledal gor in dol po cesti. Kasneje se je pokazala za zastorom nekega okna medla svetloba sveče, nekaj senca se je prikazovalo in izginjala za oknom, mrmljanje je bilo čuti in je zamiral, kakor turobna molitev se je glasilo tihom iz hiše v noči.

Nekje je zapel petelin. Ilij je zgrozil, stopil s težkim vzhodom na pot, obtezen po težkem bremenu storjenega zločina. — — —

Nesreča za nesrečo v tej neznotni vročini. Kakor da se jih je lotila kuga, tako padajo ljudje. Doli v barakah, poleg onih, katere je omagalo solnce, leže oni, ki jih je napadla živčna mrzlica. Šklepečijo z zobmi v napadih mrzljice, grižavi se vijejo v krilih... Nekega jutra, ko je zopet nastopil delo, potem ko se mu je zacelila roka, ki mu je Šorman zdrobil z nerodnim zamahom kladiva, in ko je baš držal dleto, je Angela Danielisa pičila neka muha v roko, tako da mu je še tisti dan ud otekel in otrpnil. Drugi dan je ležal v hudi groznici, a tretji dan je izdihnil.

Edini Šorman, kočat in teman, je nemoteno delal naprej, kralj hrib: udarec za udarcem, palec za palcem... Le na konec te ceste, na dom z ognjiščem ni že davno več misil.

Partijski vodja je določil, naj stopi zdaj na mesto umrlega Danielisa Blaž Furlana, ki je bil doma iz Trnovskega gozda nad Gorico. A ta se je uprl.

"S tem že ne bom delal. Ta pomeni smrt. Od tega prihaja vse zlo, saj se širi okoli nas kakor duh po mrhovini..."

Partijski vodja, rdeč od jeze, sam že zmeden od besa in skr-

bi, ga je hripavo obljal. "Kaj, da ne boš, ti svinja, ki te je izvalila prokleta mati, naj te hudič vzame! Ubogati, bassaža, na mestu primi za dleto!"

Trnovec je groče dvignil želeno dleto: "Kdo je svinja? Kdo bo meni klel mater?... Svinja je ta, ki mrliče žre, ta nočni krvoses!... S tem ne bom delal in konec! Nočem se erkniti!"

"Kaj? Ti... upiraš se?... Naj te bes... Tako začni delaši!"

A temno, jezno bliskajoči iz udritih oči so se strnili okoli partijskega vodje.

"Prav govorji — saj pravimo mi isto!... Ta smrdi... primaša nesrečo... že dolgo vemo."

"S Čehom se je bilo tistihm pricelo."

"Da, in dva ali tri dni kasneje je oni drugi izdihnil."

"Zaradi katerega smo vsi osumljeni."

"Čeprav je bil kakor pes, ta smrkavec ponosni panker, ki je stisnilo, roka se mu je skrčila v pest."

"Nič za to, ubit je in tale tu ga je!"

"Kri se ga drži. Smrdeča kri!"

"In od tedaj naprej ni nič drugega nego bolezni in smrt in še drugo vse."

"Kakor kazen božja med nam, dokler bomo tega trpeli med seboj."

"Noben zid ne drži več. Matata se noče več prijemati. Noben oder ne vzdrži. Usadi, sedaj v suši..."

"Da, in videš sem, kako mu je črna žival ponoči skočila iz ust in izginila v temo. Črna, kosmatka stvar, kakor velik pajek ali netopir, da me je kar groza spreletela..."

"Njegova duša, ki išče v noči žrtev."

"In jaz sem videl, kako je odlomil krajec kruha, a kruh je bil ves krvav."

"Copernik je, krvoses, ki žre kri in duše..."

"Mrliče žre, ta grobarski volk!"

"Kaj pa vedno tako kriči sicer v spanju, ha?... Kaj, vedno v noči sanja? V snu govorio o dušah in mrličih... Zakaj nimam miru?"

"Nikdar ga ni imel. Vedno se je držal ob strani in se tako tajinstveno vedel."

"Bog sam ve, kaj ima že vse na vesti!"

"Copernik je! Hudiču zapisan!"

"Kaj pa je tu?... Kaj naj

bo to? Ali ste vsi ponoreli?"

konec pa je bilo treba napraviti Ostro gospodovan glas je zatej stvari. Bolje je eno žrtev vpipl te poslednje besede, da je žrtvovati, bolja je ena krivica, kakor pa imeti nemir in celo zastoj v delu. Kakor da je že prinesel že solnce prijelo, ali vas je pičil škorpijon, ali ste mar jedli strupene gobe ali kaj?!" Nadžinjenir se je zagozdil med umikajočo se gručo.

"Ali je mar tuka poslanska zbornica ali sabor, pri vseh devetih hudičih — ali plačano delo, kaj?... Kaj hočete?"

Oni iz Trnovskega gozda je stopil trmoglavo naprej, kakor bi hotel podpreti nadinženirja.

"Ker sem dejal, da s tem ne bom delal — s tem se je začelo."

"In mi drugi tudi ne bomo."

Iz inženirjevih oči je bliskalo po gruči. "Tih!... Eden sam naj govoril!... In zakaj ne?"

Matija Grander, Istran iz Golgorice, je odločno povzel: "Tako je: vsi skup smo se posvetovali in odločili: tale tu je štrigon ali kar naj že bo, s svojo sumljivostjo in svojim zločestim pogledom. Njega takoj na mestu odpustite, ali pa odložimo mi vse delo."

"Da, ali pa mu bomo mi sami preskrbel laufpos —"

"Storili bomo ž njim, kakor se stori s copernikom: kadar ga ubijemo in zakopljemo, mu še s kolom prebodem srce, sicer bo še nadalje hodil naokoli..."

Kar počil bi od jeze partijski vodja, zagrizeno in brez moči je stal nadinženir. Na vseh udih se tresič je stal s kladivom v rokah Šorman.

"Da, ali pa bomo enostavno odložili delo in šli, ta naj vam pa ostane. S takim morilcem in volkodlakom nočemo imeti nobenih odnosa!"

Nainženir je molčal. Nek

Za plomerska dela in za napravljanje gorkote se pogovorite z

A. J. BUDNICK
6707 St. Clair Ave.
tel. HENDERSON 3289 ali telefoni-
rati na dom KENMORE 0238-M.

Priporočani kandidati
Za sodnike na vrhovnem sodišču
(POLN TERMIN)
(Ne volite za več kot dva)

X N. CRAIG MCBRIDE
X CHARLES B. ZIMMERMAN
Za sodnika na vrhovnem sodišču
(Nedovršen termin, končavši
31. decembra 1936)
(Ne volite za več kot enega)

X HOWARD L. BEVIS
Za sodnika na apelativni sodniji
(POLN TERMIN)
(Ne volite za več kot enega)

X VIRGIL J. TERRELL
Za sodnike na Common Pleas
(POLN TERMIN)
(Ne volite za več kot tri)

X GEORGE B. HARRIS
X HOMER G. POWELL
X FREDERICK P. WALTHER
Za sodnika na Common Pleas
(Nedovršen termin, končavši 31. de-
cembra 1938)

X DAVID RALPH HERTZ
Za sodnika na Mladinski sodniji
(Nedovršen termin, končavši 8. fe-
bruarja 1937)
(Ne volite za več kot enega)

X NELSON J. BREWER
Cleveland Bar Association
Judicial Campaign Committee
Homer H. Marshman, Chairman
Henry H. Pleasant, Manager

Neighbor Window Cleaning

SLOVENSKO PODJETJE

Cistimo okna, strope, les, stenski papir v stanovanjih ali trgovinah

Najnizje cene

1372 Marquette Rd.
ENdicot 4733

HARRIS-MURRAY INC.

GLenville 1280

DOBER PREMOG

CEMENT, APNO, OMET, ODVODNE CEVI

Naznanilo in zahvala

Globoko vžaloščeni in potretna srca naznajamo sorodnikom in prijateljem žalostno vest, da je za vedno zatishil svoje blage oči naš dragi nepozabni oče

Frank Lenče

Blagi pokojnik je umrl dne 24. septembra, ob 5:45 zjutraj. Preteklo je samo dva meseca ko je umrla njegova žena in naša ljubljena mati. Njegov pokop se je vršil dne 27. septembra iz hiše žalosti v cerkev Marije Vnebovzetje na Holmes Ave. ten od tam na Calvary pokopališče, kjer smo ga položili kraj njegove življenske družice. Pokojnik je bil rojen dne 1. aprila 1878 na Jesenicah na Gorenjskem. V Ameriko je prišel leta 1907.

V dolžnost si štejemo, da se tem potom iskreno zahvalimo vsem, ki so položili tako krasne venice in hrsti dragega oceta. To je bil dokaz prijateljstva do pokojnika, nam pa v veliko tolažbo. Želimo se zahvaliti sledеčim: Mr. Adolph Gole in družini, Mr. Martin Vinšek in družini, Mr. John Aucin in družini, Mr. Andrew Sila in družini, sosedom, Mr. in Mrs. John Šulen, Mr. John Šulen, Jr., Mr. George Turek in družini, delavcem iz Air Brake Dept. Machinist Local No. 584, Boiler Makers Local 416, društvo Napredni Slovenci št. 5 SDZ in društvo Washington št. 32 Z. S. Z. v Ameriki.

Dalje naj bo izrečena srčna hvala vsem darovalcem za sv. maše, ki se bodo brale za mir duše pokojnika. Darovali so sledēci: Mrs. Mary Znidaršič, Mrs. Krall in družina, Bruska družina, Mr. Anton Mervar in družina, Mr. John Ausec in družina, Mr. Steve Kristofel, Mr. in Mrs. Straus, Mr. in Mrs. Suwanic iz Pittsburgha, Pa., Mr. Mike Lorber, družina Kepič, Mrs. Cvar, sosedje, Mr. Anton Stražišar, Mr. Anton Kristofel, Mr. Joe Koncilja.

Hvala tudi vsem onim, ki so dali svoje automobile brezplačno v poslugo in sicer: Mr. Frank Marinčič, Mr. Anton Šustarič, Mr. Andrew Sila, Mr. Martin Vinšek, Mr. Frank Kapel, Mr. John Ausec, Mr. Anton Brenčič, Mr. August Zurc, Mr. Frank Krall, Mr. Frank Zun, Mr. John Menart, Mr. Charles Bencina, Mr. Thomas Schultz, Mr. Frank Kadunc, Mr. August Fier, Mr. Anton Zaplata, Mr. John Varoga, Mr. Jack Olesinski, društvo Washington št. 32 Z. S. Z. in društvo Napredni Slovenci št. 5 S. D. Z.